

dr hab. Jarosław Popiel, prof. uczelni

Wrocław, dn. 06.02.2026 r.

Wydział Medycyny Weterynaryjnej

Katedra Chorób Wewnętrznych z Kliniką Koni, Psów i Kotów

pl. Grunwaldzki 47, 50-366 Wrocław

e-mail: jaroslaw.popiel@upwr.edu.pl

RECENZJA

rozprawy doktorskiej lek. wet. Magdaleny Kraińskiej na temat:
„Wypalenie zawodowe u lekarek weterynarii - epidemiologia i etiologia”

wykonanej pod kierunkiem:

promotor dr. hab. n. med. Andrzej Cacko

promotor pomocniczy: dr n. o zdr. Marta Kulpa

Podstawę formalną do wykonania recenzji rozprawy doktorskiej lek. wet. Magdaleny Kraińskiej stanowi pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Pana Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Roberta Gałżkowskiego, z dnia 17 grudnia 2025 r. zgodnie z uchwałą Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Nr 211/2025 z dnia 16 grudnia 2025 r. Przedstawioną do recenzji rozprawę doktorską stanowi monografia opatrzona tytułem „Wypalenie zawodowe u lekarek weterynarii - epidemiologia i etiologia”.

Problematyka wypalenia zawodowego w zawodach medycznych i paramedycznych od wielu lat stanowi przedmiot intensywnych badań naukowych, jednak w obszarze medycyny weterynaryjnej, a zwłaszcza w odniesieniu do kobiet wykonujących ten zawód, nadal pozostaje zagadnieniem niedostatecznie rozpoznany, szczególnie w warunkach polskich. Rozprawa podejmuje ważny, aktualny i dotychczas słabo zbadany w Polsce problem wypalenia zawodowego wśród lekarek weterynarii. Temat jest trafnie dobrany, ma wyraźne uzasadnienie

naukowe i społeczne, a praca wpisuje się w aktualne trendy badań nad dobrostanem zawodowym profesji medycznych.

Cel pracy został jasno sformułowany i konsekwentnie realizowany. Autorka poprawnie definiuje zarówno główny cel badawczy, jak i szczegółowe pytania oraz hipotezy. Na uwagę zasługuje osadzenie problematyki w modelu JD-R, co nadaje pracy solidne podstawy teoretyczne i porządkuje interpretację wyników.

Część teoretyczna jest obszerna i dobrze udokumentowana. Autorka wykazuje bardzo dobrą orientację w klasycznych oraz współczesnych koncepcjach wypalenia zawodowego, w tym Maslach, Demerouti i współpracowników oraz klasyfikacjach ICD-10 i ICD-11. Szczególnie wartościowe jest odniesienie teorii do specyfiki zawodu lekarza weterynarii oraz do uwarunkowań płciowych.

Metodologia rozprawy została zaplanowana w sposób spójny i adekwatny do postawionych celów badawczych. Autorka jasno definiuje problem badawczy, populację badaną oraz ramy teoretyczne, opierając projekt badania na Modelu Wymagań i Zasobów Pracy (JD-R), co stanowi istotny atut pracy. Badanie przeprowadzono w grupie 385 czynnych zawodowo lekarek weterynarii, co zapewnia wystarczającą liczebność próby do prowadzenia analiz statystycznych i formułowania wiarygodnych wniosków. Charakterystyka badanej grupy oraz dobór zmiennych socjodemograficznych i zawodowych zostały przedstawione w sposób czytelny. Zastosowanie standaryzowanych narzędzi badawczych (OLBI, COPSOQ II) gwarantuje rzetelność pomiaru oraz porównywalność wyników z danymi literaturowymi. Uzupełnienie badań o autorski kwestionariusz ICŻiP umożliwiło analizę specyficznych czynników stylu życia i organizacji pracy, choć jako narzędzie nowe wymaga on dalszej walidacji, co należy uwzględnić jako ograniczenie metodologiczne. Włączenie komponentu jakościowego w postaci analizy swobodnych wypowiedzi respondentek zwiększa wartość interpretacyjną pracy i pozwala na pogłębienie wyników ilościowych. Ograniczeniem badania jest jego przekrojowy charakter, który uniemożliwia wnioskowanie przyczynowo-skutkowe, jednak nie umniejsza to poprawności metodologicznej pracy. Całość należy ocenić jako rzetelną, logiczną i adekwatną do założonych celów.

Analiza statystyczna została przeprowadzona w sposób poprawny i adekwatny do charakteru danych oraz postawionych celów badawczych. Autorka prawidłowo zastosowała

testy normalności rozkładów i ocenę rzetelności skal, co umożliwiło świadomy dobór dalszych procedur analitycznych. Dobór metod statystycznych jest właściwy dla rodzaju zmiennych i struktury danych. W analizach porównawczych i korelacyjnych wykorzystano odpowiednie testy parametryczne i nieparametryczne, a interpretacja wyników pozostaje spójna z przyjętymi założeniami metodologicznymi. Autorka zachowała ostrożność interpretacyjną, właściwą dla badań przekrojowych, unikając nadmiernych wniosków przyczynowo-skutkowych. Opis procedur statystycznych jest wystarczająco przejrzysty, aby umożliwić ocenę poprawności analiz. Podsumowując, zastosowana analiza statystyczna jest rzetelna i stanowi solidną podstawę dla wniosków końcowych rozprawy.

Na wykonanie badań autorka uzyskała odpowiednią zgodę Komisji Bioetycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wyniki badań zostały przedstawione w sposób uporządkowany i spójny z postawionymi celami badawczymi oraz pytaniami i hipotezami. Autorka konsekwentnie analizuje poziom wypalenia zawodowego w badanej grupie oraz jego związki z czynnikami psychospołecznymi pracy, stylem życia i zasobami indywidualnymi oraz organizacyjnymi. Uzyskane dane wskazują na wysokie nasilenie wypalenia zawodowego u lekarek weterynarii, szczególnie w wymiarze wyczerpania psychofizycznego. Wyniki te są zgodne z doniesieniami literaturowymi i trafnie interpretowane w kontekście specyfiki zawodu oraz wysokich wymagań emocjonalnych i organizacyjnych. Istotną częścią analizy jest wykazanie znaczących zależności pomiędzy wypaleniem zawodowym a czynnikami psychospołecznymi pracy, takimi jak tempo pracy, wymagania emocjonalne, poziom wsparcia oraz przewidywalność obowiązków. Interpretacja tych wyników została poprawnie osadzona w modelu JD-R. Autorka uwzględnia również rolę indywidualnych czynników stylu życia i organizacji pracy, wskazując na ich istotne znaczenie w kształtowaniu poziomu wypalenia zawodowego, przy zachowaniu właściwej ostrożności interpretacyjnej. Wartościowe są także analizy różnic w poziomie wypalenia w zależności od wybranych zmiennych zawodowych oraz zastosowanie analiz moderacji, które podkreślają ochronną rolę zasobów indywidualnych i organizacyjnych. Część jakościowa pracy stanowi spójne uzupełnienie analiz ilościowych i pogłębia interpretację uzyskanych wyników. Całość interpretacji jest logiczna, spójna i prowadzi do wniosków bezpośrednio wynikających z przeprowadzonych badań.

Przedstawione wnioski bezpośrednio odzwierciedlają uzyskane wyniki badań i odpowiadają na postawione pytania badawcze oraz hipotezy. W szczególności dotyczą one

skali i struktury wypalenia zawodowego, roli czynników psychospołecznych związanych z pracą, znaczenia stylu życia oraz funkcji zasobów indywidualnych i organizacyjnych jako elementów ochronnych. Wnioski te są spójne z przyjętym modelem teoretycznym JD-R i pozostają w zgodzie z aktualnym stanem wiedzy przedstawionym w części teoretycznej pracy. Należy podkreślić, że Autorka zachowała ostrożność interpretacyjną, właściwą dla badań o charakterze przekrojowym, a sformułowane wnioski nie wykraczają poza zakres empirycznych możliwości przeprowadzonych analiz. W rezultacie można stwierdzić, że cele rozprawy zostały osiągnięte, a końcowe wnioski stanowią logiczne i uzasadnione podsumowanie przeprowadzonych badań. Praca ma wyraźny potencjał aplikacyjny. Wnioski mogą stanowić podstawę do projektowania programów profilaktycznych, interwencji organizacyjnych oraz działań edukacyjnych skierowanych do środowiska weterynaryjnego. Jest to istotny atut rozprawy.

Merytoryczne uwagi wymagające wyjaśnienia

1. W rozprawie przyjęto model JD-R jako główną ramę teoretyczną interpretacji wyników. Zasadne wydaje się doprecyzowanie, w jakim stopniu uzyskane dane empiryczne pozwalają na rozróżnienie wpływu wymagań zawodowych i zasobów indywidualnych oraz organizacyjnych, a w jakim zakresie obserwowane zależności mogą wynikać z ich współwystępowania.
2. W badaniu zastosowano autorski kwestionariusz ICŻiP. Warto doprecyzować, które spośród zmiennych mierzonych tym narzędziem Autorka uznaje za najbardziej perspektywiczne z punktu widzenia dalszych badań oraz potencjalnych interwencji profilaktycznych.
3. Analiza obejmuje wyłącznie populację lekarek weterynarii. Należy rozważyć, w jakim stopniu uzyskane wyniki można odnosić do całej populacji lekarzy weterynarii oraz które wnioski Autorka uznaje za specyficzne dla kobiet wykonujących ten zawód.
4. W części jakościowej pracy pojawiają się silnie nacechowane emocjonalnie wypowiedzi respondentek. Wymaga doprecyzowania, w jaki sposób Autorka zabezpieczyła interpretację tych danych przed nadmierną subiektywizacją oraz jaką rolę pełniły one w procesie triangulacji wyników ilościowych.

Przedłożona rozprawa doktorska pt. „*Wypalenie zawodowe u lekarek weterynarii – epidemiologia i etiologia*” stanowi wartościowe, oryginalne i rzetelnie przeprowadzone opracowanie naukowe. Autorka wykazała się bardzo dobrą znajomością literatury przedmiotu, umiejętnością krytycznego myślenia, samodzielnością badawczą oraz poprawnym zastosowaniem metod ilościowych i jakościowych. Uzyskane wyniki mają istotne znaczenie poznawcze i aplikacyjne, zwłaszcza w kontekście projektowania działań profilaktycznych i organizacyjnych w środowisku zawodowym lekarzy weterynarii.

Wskazane w recenzji uwagi krytyczne nie podważają wartości rozprawy i mają charakter uzupełniający.

W związku z powyższym stwierdzam, że przedstawiona mi do recenzji **rozprawa autorstwa Pani lek. wet. Magdaleny Kraińskiej spełnia warunki określone w art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668 z póź. zm.)** (oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazanie ogólnej wiedzy teoretycznej kandydata w dyscyplinie oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej). Stanowi oryginalny wkład w rozwój nauk o zdrowiu oraz nauk społecznych w obszarze medycyny weterynaryjnej. **Wnioskuje o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.** Z uwagi na szeroki zakres przeprowadzonych badań, ich wysoką wartość merytoryczną, interdyscyplinarność oraz aspekt praktyczny pracy, **wnioskuje o wyróżnienie rozprawy.**

Wrocław, dnia 6 lutego 2026r.

dr hab. Jarosław Popiel, prof. uczelni